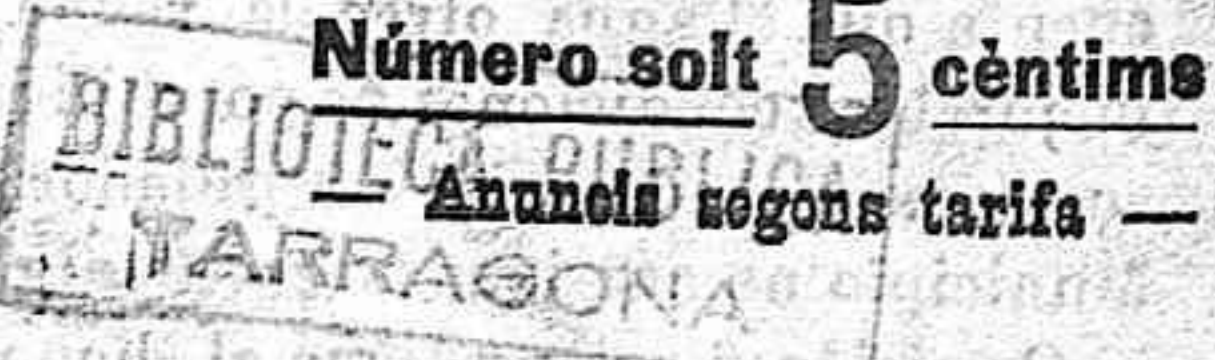

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dimecres 30 de Juliol de 1913

Núm. 175

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSOS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim - REUS — Telefon núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplén dida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

L'INVASIÓ CENTRALISTA

A les Biblioteques ambulants oficials de Catalunya, no hi ha llibres catalans.

Els companys del setmanari catalanista "L'Estiuada", de Sant Hilari Sacalm, ens descobreixen un altre atac fet per centralisme burocràtic madrileny al nostre catalanisme. L'obra de tots els governs és la mateixa, en quant a considerar Espanya com una unitat i poder-la regir amb iguals disposicions. I això, naturalment, fa que's consideri a Catalunya amb un criteri castellanista que ofèn el nostre sentiment nacional. Però heus aquí, sense més preàmbuls, la denuncia que fa la benemèrita "Estiuada":

"Per R. O. de 22 de novembre de l'any passat i una R. O. de 5 de desembre del mateix any, el ministre d'Instrucció Pública don Santiago Alba disposà la formació de Biblioteques ambulants a totes les "províncies", destinant per a això 2.500 pessetes a cada Inspector de 1.ª Ensenyança. Aquests havien de comprar els llibres seguint les instruccions de la Direcció General de primera Ensenyança i una de dites instruccions fou la publicació d'un catàleg de les obres que devien comprar-se, d'import total de les 2.500 ptes. Però, i aquí està el cas veritablement uniformista, el catàleg és únic, és un sol per a totes les províncies de l'Estat espanyol. Oblidant l'essència de la pedagogia, i els principis moderns d'aquesta, s'igualen els mestres que han d'obrar en regions distintes, baix un sol prisma, per dessota d'una sola i única cultura. El catàleg així format, és un bagatge inútil que qualsevol llibreter podria haver fet.

Com a conseqüència d'això resulta que a la Biblioteca ambulante de la província de Girona, no hi ha "ni un sol llibre català,

ni una obra que parli de Catalunya. Hem repassat la llista de les obres que han sigut remeses a l'Inspecció de Girona i n'hi hem trobat de tota mena i de totes les literatures, cap que estigui escrita en català, ni que faci referència a la Literatura, Art, Filosofia, Geografia i Historia de Catalunya. En la nombrosa llista d'obres fins s'hi escatimen els autors catalans: n'hi han dos o tres lo més. I no és que manquin obres catalanes de valor cultural i pedagògic, no'n manquen tampoc de literaries, car riquíssima és la Literatura catalana, però l'uniformisme, la ficció, l'artifici, ho manen tot.

Causa vergonya i indignació això. Mirant la llarga enumeració de llibres i autors, comprats per als mestres i nois de la "província" de Girona, s'experimenta veritable pena i se sent fortificat l'odi al centralisme. Veureu obres de tota mena, autors de totes les procedències, però res en català, res que afecti a Catalunya i a les comarques gironines.

Es una burla? Es ignorancia, aital fet vergonyós? Nosaltres creiem que ho és tot, que és un dels innombrables casos — aquesta vegada molt accentuat — de l'uniformisme espanyol; és lo de sempre "

No volem amb això juntar-nos amb aquests reaccionaris que fan una campanya contra'l director d'Instrucció Pública, senyor Altamira, pel criteri relativament liberal d'aquest senyor. En aquest sentit nosaltres l'elogiem. Però no podem tolerar que's faci aquesta exclusió de la nostra producció literaria en l'ensenyança dels nostres infants, perquè això és una desconsideració a Catalunya i a tota l'espirtualitat nostra.

El senyor Altamira, home eminent en molts aspectes, ha caigut en això lamentablement. Ja ens tenen acostumats els liberals a l'espanyola a obrar en reaccionari quan se tracta de Catalunya, és a dir, a desconèixer l'existència d'aquest troç de terra com a nació i com a agrupament humà perfectament caracteritzat.

Voldriem que'l senyor Altamira no fos d'aquests, però veiem que sí, que és com els altres: que per inconsciencia o per malicia forma en la llegió dels anticatalanistes i dels que creuen que Espanya és la Porta del Sol, o tot lo més, Castella.

Notes polítiques

Vacances estivals

Estem en ple estiu, la calor aprèta i dada dels qui tenen en les seves mans la direcció i administració de la desballada maquinaria política-burocràtica de l'Estat Espanyol. Les altes institucions traspasen les fronteres en busca de millors aires; senadors i diputats aixequen el vol cap a les platges i balnearis de moda, i fins els ministres obligats a no abandonar la direcció de la «nave del Estado» fan viatges de «ida y vuelta» per a harmonitzar en lo possible llurs necessitats personals amb les obligacions que'ls imposa llur «patriotisme». Tothom estiuaja, tothom vaga; só's nosaltres, insignificants infusoris, gent de poc més o menys, que no som capaços de sacrificar-nos per la patria acceptant una cartera o una direcció general, no sentim aquesta necessitat de estiuatge i continuem el treball monòton de sempre, la modesta tasca encomendada a la nostra insuficiencia. Alguna diferencia hi ha d'haver entre uns i altres. Soportem resignats la sort que'ns ha deparat el destí, i com a súbdits fidels fem vots per a que les altes institucions no s'encostipin en llurs viatges a terres més fresques i tornin a nosaltres en perfecte bon estat.

La disciplina

Be diuen els vells quan diuen que'l món està perdut... Confessem sincerament que estem esgarrifats i que molts dies després de llegir el diari quedem enterament convençuts de que la societat camina a la seva total ruina. L'organització social té un ferm puntal: l'exèrcit, institució que descansa en una basa fonamental: la disciplina; sens disciplina no hi ha exèrcit; sense exèrcit no hi ha organització social possible. I amb llàgrimes als ulls i la por al cor veiem cada dia símptomes més greus d'indisciplina, deguts, sens dubte, a les propagandes anti-militaristes i dissolvents de determinats partits polítics. Un dia és a França, un altre dia a Espanya, el jorn següent a la militarista Alemanya; per tot arreu se noten gaspires del mateix incendi que les inflexibles ordenances militars no conseguixen apagar.

Pero hi mancava un comble, un fet espantant per lo inaudit i aquest fet, aquest comble, l'hem trovat aqueixos dies en la secció telegràfica dels diaris. Els guardes suïços del Vaticà s'insubordinen; la guarda noble del Sant Pare ha comés actes greus d'indisciplina que han obligat a pendre mides tant extremes com la de llicenciar a un determinat número de soldats, en la impossibilitat de fasellar-los com hauria fet una autoritat menys paternal que la del Papa. No és això un veritable comble? Nosaltres, espantats de lo que pot succeir, no veiem més que un medi per a assegurar d'una manera permanent la disciplina entre la guardia noble del patrioici el Cardenal Merry del Val: que's nomeni qefe de la dita guardia a don Alexandre Lerroux. Si no's fa això estem perduts.

El servei obligatori

Els qui s'entusiasmen amb allò de que tots som iguals, de que tots hem

de servir a la patria, etc., haurán rebut un fort desengany amb la broma dels soldats de quota. En efecte, el resultat ha sigut que la igualtat no's veu en lloc. Dels soldats sense quota ningú en diu res ni's poden saber els noms dels que caoen en els combats. En canvi se'n va el fill del marquès de X. a passar vestit de «caloio» una temporada a Ceuta o a Melilla, allotjat en un hotel de primera classe, i ja tota la premsa parla d'aital enorme sacrifici. A les bales n'hi van pocs, mes si per casualitat, per sport n'hi ha un que s'hi acostia, oh! a les hores la llengua castellana no té prous adjectius per aplicar-li. Realment, no hi ha cap altre que dir: heroí-veres, ne tindran una gran satisfacció de veure que mentres ells passen els perills i les fatigues, els rics fan el maco lluint l'uniforme i anant, com el comte de Güell, a la posició de Lancia en automòvil a incorporar-se al seu regiment.

Oh, la igualtat!

JEPUS.

Dictamens de la Comissió d'Aigües

Com prometiem ahir, aquí va el text íntegre de dos dels dictamens de la Comissió d'aigües, aprovats per unanimitat en l'última sessió de l'Ajuntament:

Acceptant l'oferiment gratuït de 56 metres cúbics d'aigua procedent del caudal de l'Empresa Hidrofórica amb destí al consum públic

«Excmo. Sr.:

La Comissió especial de agües, en virtut del acuerdo de V. E. de fecha 11 corriente, ha estudiado detenidamente la oferta formulada por el señor alcalde a nombre de tercero de la cantidad de dos tejas de agua por durante siete horas diarias o sea el equivalente de 56 metros cúbicos en 24 horas, para que el Ayuntamiento las utilizara para los servicios públicos y cuyo caudal de agüas debería adquirirse mediante el pago de 7 pesetas diarias y durante el tiempo que media entre la fecha de aceptación y la de fin de año.

No podía dejar de fijar su mayor atención en tal ofrecimiento la Comissió suscribiente, porque si bien la carencia de agua no ha llegado a ser desesperante, ni es de creer que llegue a serlo, constituye la oferta, en los momentos actuales de escasez, una noble expresión de cariño a la ciudad.

La Comissió, atenta al cumplimiento cuidadoso de la misión que le está en-

comendada, opinó en principio que debía aconsejar a V. E. la aceptación de la oferta. Y con este criterio, ha realizado las oportunas gestiones al objeto de concretar la manera de aprovechar la cabidndole la satisfacción de haber conseguido todas las facilidades y ventajas a que podía aspirar.

El agua ofrecida al Ayuntamiento de que se ha hecho mención, es procedente de los minados de la «Empresa Hidrofórica» y está concertada para que esta entidad la sirva en la conducción de salida de la «Bassa nova», lo cual ha hecho necesario contar con la benevolencia de dicha Empresa para que la entregara al Ayuntamiento sin entrar en la balsa, como lo ha hecho siempre que ha cedido agua al Municipio, para ser conducida al depósito municipal del Paseo de la Mina. La Comissió ha encontrado en la representación de la «Empresa Hidrofórica» la mejor disposición y voluntad para dar todas las facilidades para que dicho caudal pueda destinarse al servicio de la población.

Por otra parte, el ofertor del agua, con acendrado patriotismo, dando una prueba de amor a la ciudad que le honra sobremanera, se dispone a ceder al Ayuntamiento la citada cantidad de agua, que tiene arrendada a la «Empresa Hidrofórica», por durante el tiempo que se necesite hasta fin de año, sin cobrar nada en absoluto por tal cesión, atento solo a beneficiar el servicio de

ENOFOSFORINA

Reconstituient el més efícaç i ràpid per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegría. Es tónico cerebral perquè remineralitza la MATERIA GRIS donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i
Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.

Martí Napolità, (Alcañiz), 7
REUS

IBARRA i C. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a València, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. — Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteve Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunberque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cetta i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya:

Per a Cetta i Marsella:

Juliol	31 Vapor Cabo Roca	Agost	1 Vapor Cabo San Martín
Agost	7 " " Nao	"	8 " " San Vicente
"	14 " " San Martín	"	15 " " Toriñana
"	21 " " San Vicente	"	22 " " Peñas
"	28 " " Toriñana	"	29 " " Corona

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: EN MARIAN PEREZ. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

Para seguir en buena salud:

- Purificad
- Regenerad
- Fortificad

VUESTRA SANGRE
con el

DÉPURATIVO RICHELET

Todos los que son cuidadosos de su Salud, aunque no padeciendo ninguna enfermedad, deben de tomar dos ó tres veces por año, el tratamiento del Dépurativo Richelet.

Este precepto no se debe nunca poner en olvido.

Señor L. RICHELET, 15, rue Gambetta, SEDAN (Francia).

DEPÓSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de S. Francisco de Loyola, 9, San Sebastián. Venta en Reus: Farmacias de A. PUNYED y J. SERRA.

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14

REUS. L'unió fa la força

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria. Els sollicitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pólices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

Anunci aprovat per la Comissaria General de Segures.

La correspondència al Director General de A. Bieto Baldrich